

Ärende nr: 2025/5008

Datum: 2026-04-29

Vägledning kostnadsfördelning anslutningsavgift

**Regeringsuppdrag om att se över anslutningsprocessen till
elsystemet och tillträdet till elmarknaden för ett starkare och mer
konkurrenskraftigt Sverige**

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät är en myndighet som utifrån ett samhällsbyggnadsperspektiv skapar förutsättningar för en samhällsekonomiskt effektiv, internationellt konkurrenskraftig, hållbar och trygg elförsörjning i Sverige.

Myndigheten har i uppdrag att förvalta, driva och utveckla transmissionsnätet så att samhällets behov av el möts i alla lägen, samt för utvecklingen av elmarknadens funktion.

Svenska kraftnät ansvarar dessutom för elberedskap, tillsyn samt för vägledning kring dammsäkerhet.

Mer information finns på svk.se

Version Ange version
Org. nr 202 100-4284

Svenska kraftnät
Box 1200
172 24 Sundbyberg
Sturegatan 1

Tel: 010-475 80 00
Fax: 010-475 89 50
www.svk.se

Innehåll

1	Inledning.....	4
1.1	Målgrupp.....	5
1.2	Syfte.....	5
2	Utformning av anslutningsavgift	5
3	Avgifter i anslutningsprocessen	7
3.1	Utredningsavgift	7
3.2	Anslutningsavgiften i anslutningsprocessen	8
3.2.1	Förhandsbesked	8
3.2.2	Förprojekteringsavtal	8
3.2.3	Besked om anslutning	9
3.2.4	Anslutningsavtal.....	9

1 Inledning

Svenska kraftnät har systemansvar för överföringssystemet vilket bland annat innebär att driva och utveckla transmissionsnätet för el i Sverige och förbindelserna med elnät i andra länder¹. Svenska kraftnät ska utifrån ett samhällsbyggnadsperspektiv skapa förutsättningar för en samhällsekonomiskt effektiv, internationellt konkurrenskraftig, hållbar och trygg elförsörjning i Sverige².

Svenska kraftnät tar ut en avgift av den aktör som ansluter en elektrisk anläggning till stamnätet, en så kallad anslutningsavgift. Anslutningsavgiften är en engångsavgift och regler för hur den ska utformas finns såväl på EU-nivå som på nationell nivå. Regelverket på EU-nivå innebär i korthet att anslutningsavgiften ska avspegla de faktiska kostnaderna, vara transparenta, beakta behovet av nätsäkerhet och nätflexibilitet och tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt³. Av ellagen (1997:857) 4 kap 10 § framgår att ett nätföretags skäliga kostnader för anslutningen ska täckas. Av förarbetena till bestämmelsen framgår vidare att den som förorsakar kostnaderna för nätägaren också ska betala för detta (prop. 1993/94:162 sidan 58). Det bör också noteras att Energimarknadsinspektionen för närvarande arbetar med att ta fram en föreskrift om utformning av anslutningsavgifter för elektriska anläggningar som ska ersätta bestämmelsen i 4 kap 10 § ellagen. Föreskriften föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

I enlighet med gällande rätt och i syfte att komplettera det regelverk som gäller för utformning av anslutningsavgift tillämpar Svenska kraftnät ett antal principer vid utformningen av anslutningsavgiften till stamnätet. Det ska också nämnas att Svenska kraftnät via remissförfarande tagit del av Energimarknadsinspektionens förslag till föreskrift om utformning av anslutningsavgifter för elektriska anläggningar. De principer som Svenska kraftnät utgår från vid utformningen av anslutningsavgift och som beskrivs i denna vägledning är anpassade efter det från Energimarknadsinspektionen remitterade förslaget. Om de föreskrifter

¹ 5 § första punkten förordning (2025:782) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät

² 1 § första stycket förordning (2025:782) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät

³ Artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el, Artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el och artikel 27 samt bilaga XIII i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet.

som träder i kraft i någon del skiljer sig från det remitterade förslaget kommer Svenska kraftnät, om det är nödvändigt, att anpassa utformningen av anslutningsavgift för anslutning till stamnätet.

Målet med de av Svenska kraftnät framtagna principerna är säkerställa att utformningen av anslutningsavgiften till stamnätet blir förutsägbar, enhetlig och ändamålsenlig.

1.1 Målgrupp

Vägledningen riktar sig i första hand till aktörer som planerar att ansluta en anläggning till det svenska stamnätet. I de flesta fall avser detta ägare av ett distributionssystem, till vilket elproducenter, elanvändare och andra distributionssystem i sin tur kan vara anslutna.

Kunder som avser att ansluta till elnätet via ett distributionssystem, omfattas av de principer för utformning av anslutningsavgift som gäller för det distributionssystem där kundens förväntade anslutningspunkt är belägen.

1.2 Syfte

Syftet med denna vägledning är att på ett strukturerat och överskådligt sätt beskriva hur Svenska kraftnät utformar anslutningsavgiften vid anslutning till stamnätet samt process för framtagande av avgiften. Det medför att planering och dialog i anslutningsärenden förenklas och bidrar till ökad transparens och förutsägbarhet i energiomställningen.

2 Utformning av anslutningsavgift

Det kan vara aktuellt att ta ut en anslutningsavgift vid nyanslutning, återinkoppling av befintlig anslutning eller vid höjning av avtalad effekt i en anslutningspunkt⁴.

Anslutningsavgiften utgår från de kunds specifika kostnaderna och principerna beskriver hur de kunds specifika kostnaderna ska fastställas.

⁴ 4 kap 1 och 15 §§ ellagen

Utgångspunkten vid utformning av anslutningsavgift är att kunden betalar för de faktiska kostnader som uppstår hos Svenska kraftnät för att ansluta den egna anläggningen, så kallade kundspecifika åtgärder. Kundspecifika åtgärder avser de åtgärder som krävs för att möjliggöra anslutning till den maskade nätstrukturen i stamnätet och som endast kommer den enskilda kunden till nytta.

Åtgärder som däremot behöver genomföras i det maskade stamnätet bekostas i regel inte av kunden, eftersom de kommer flera kunder till nytta. Nätstrukturen betraktas som maskad när flera sammankopplade stamnätsledningar är anslutna till samma stamnätspunkt. I bedömningen av vad som utgör kundspecifika åtgärder beaktar Svenska kraftnät inte bara den befintliga nätstrukturen utan också den framtida nätstrukturen som har beslutats av Svenska kraftnäts styrelse.

Kundspecifika åtgärder omfattar exempelvis åtgärder i den anslutande stationen, nya stationer för anslutning samt eventuella radiella ledningar som kommer endast kunden till nytta. Även redundanta matningar, där en kund försörjs via flera ledningar från olika stamnätspunkter, betraktas som kundspecifika om hela nätlösningen är utformad för att tillgodose ett enskilt kundbehov.

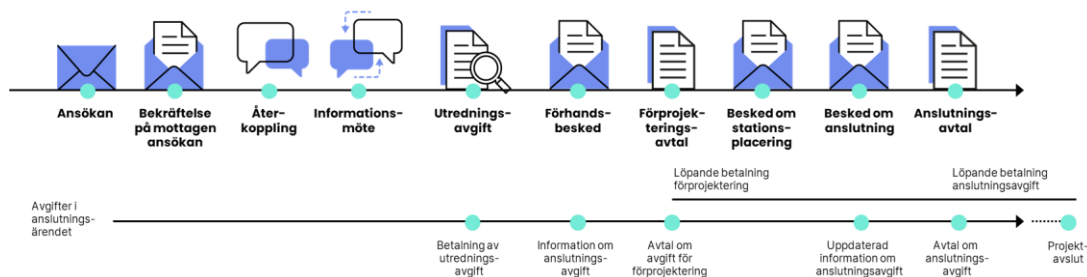
Figur 1. Förenklad illustration av del av stamnätet.

Kostnader för förstärkningar i det maskade stamnätet delas i större utsträckning av alla nätkunder genom avgiften för överföring av el, den så kallade transmissionsnätstariffen. Dessa delar av stamnätet kommer flera kunder till nytta, vilket är av betydelse för hur anslutningen ska finansieras. Åtgärder som krävs i det maskade stamnätet för att genomföra en anslutning räknas därför i regel inte som kundspecifika, eftersom de skapar nytta för ett bredare kundkollektiv. I de fall åtgärder som bedöms ingå i det maskade stamnätet inte ger kollektiv nytta, klassificeras åtgärderna dock som kundspecifika. Vid värderingen av kollektiv nytta beaktas flera samhällsekonomiska effekter, såsom nytta för andra kunder, systemnytta och nytta för elmarknaden.

Det kan hända att förutsättningarna som påverkar anslutningsavgiften förändras under ett anslutningsärendes handläggningstid, exempelvis om en ytterligare anslutning tillkommer i samma område. Om det sker så görs en eventuell justering av anslutningsavgiften från och med att Svenska kraftnät fattar beslut om ny anslutningsavgift. Det innebär bland annat att om en anslutning efter driftsättning och avslutat ärende senare blir en del av det maskade stamnätet, ändras inte den fastställda anslutningsavgiften. Det innebär också att Svenska kraftnät inte återbetalar eventuell redan betald avgift under projektets gång.

3 Avgifter i anslutningsprocessen

Nedan följer en beskrivning av hur anslutningsavgiften fastställs under anslutningsprocessens gång. Se Principer och vägledning för anslutning till Stamnätet⁵ för en utförligare beskrivning av anslutningsprocessen.

Figur 1. Anslutningsprocessen från ansökan till tecknande av anslutningsavtal. I markerade processteg ges information om kostnader som förekommer i samband med anslutningsärenden. Dessa steg beskrivs i texten nedan.

3.1 Utredningsavgift

Innan Svenska kraftnät börjar utreda anslutningsärendet och möjlighet till anslutning så debiteras den ansökande kunden en utredningsavgift. I

⁵ <https://www.svk.se/49e695/siteassets/aktorsportalen/anslut-till-transmissionsnätet/principer-och-vagledning-for-anslutning-till-stamnätet/principer-och-vagledning-for-anslutning-till-stamnätet.pdf>

utredningen genomför Svenska kraftnät kapacitetsberäkningar och andra relevanta studier för att identifiera vilka åtgärder som krävs för att möjliggöra anslutningen. Utredningsavgiften syftar till att täcka Svenska kraftnäts kostnader för utredningen.

Utredningsavgiften består av en fast och en rörlig del. Den fasta avgiften uppgår till 100 000 kronor och gäller oavsett ansökans omfattning. Den rörliga avgiften är beroende av storleken på den sökta kapaciteten, då ansökan om mer kapacitet kräver mer omfattande analyser. För år 2025 uppgår den rörliga avgiften till 1 200 kronor per megawatt (MW). Utredningsavgiften justeras årligen i enlighet med förändringar i konsumentprisindex (KPI). Utredningsavgiften är inte en del av anslutningsavgiften och avräknas inte mot eventuell anslutningsavgift.

3.2 Anslutningsavgiften i anslutningsprocessen

3.2.1 Förhandsbesked

Som en del av utredningen bedömer Svenska kraftnät vilka av de åtgärder som krävs för att möjliggöra anslutningen som är kundspecifika och ingår i anslutningsavgiften som bekostas av kunden.

När utredningen är slutförd lämnas ett förhandsbesked till sökanden. I beskedet redovisar Svenska kraftnät de åtgärder som bedöms nödvändiga för anslutningen, den kapacitet som kan erbjudas sökanden, en preliminär tidplan samt en uppskattad kostnad för anslutningen. Uppskattad kostnad för anslutningen baseras i detta skede på erfarenhetsbaserade schablonvärden.

3.2.2 Förprojekteringsavtal

I samband med förhandsbeskedet skickas ett förprojekteringsavtal till den som har ansökt om anslutning. Inom ramen för förprojekteringen ska Svenska kraftnät utreda vad som krävs för att möjliggöra och utföra planerade åtgärder som beskrivs i förprojekteringsavtalet. Förprojekteringsavtalet reglerar villkoren för förprojekteringen, inklusive vem som betalar de kostnader som uppkommer under förprojekteringen. Som en information i avtalet läggs även bedömd total anslutningsavgift in, den bygger på samma bedömning som gjorts i förhandsbeskedet och omfattar kostnaden för förprojekteringen.

Förprojekteringen startar först när förprojekteringsavtalet signerats av kunden. Fakturering av förprojekteringen sker löpande från och med att Svenska kraftnät påbörjar åtgärder för att genomföra förprojekteringen. Kostnaden för förprojektering blir en del av anslutningsavgiften för de fall att kunden väljer att genomföra anslutningen. Den som ansökt om anslutning debiteras kostnaden för förprojektering oavsett om de väljer att genomföra anslutningen eller inte.

3.2.3 Besked om anslutning

Vid besked om anslutning informerar Svenska kraftnät, utifrån vad som tillkommit genom förprojekteringen, kunden om parametrar för plats, övergripande teknisk utformning, den senast tillgängliga uppskattningen av kostnad för anslutningsavgift och tidplan för anslutningen.

3.2.4 Anslutningsavtal

Genom tecknade av anslutningsavtalet förbinder sig kunden att genomföra anslutningen och betala anslutningsavgiften. Anslutningsavtalet innehåller en uppdaterad indikation om kostnad för anslutningsavgift.

Anslutningsavgiften kommer att grunda sig på de faktiska kostnader som uppkommer och kan därför bli högre eller lägre än vad som framgår i anslutningsavtalet. När Svenska kraftnät har upphandlat åtgärder för att genomföra anslutningen så kommer kunden att få uppdaterad information om vad anslutningsavgiften kan förväntas bli.

Fakturering av anslutningsavgift sker löpande från det att Svenska kraftnät påbörjar åtgärder för att genomföra anslutningen och pågår till dess att åtgärderna för att genomföra anslutningen har slutförts.